Terneuzen

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Terneuzen

Nr. 530764

13 november 2026

Bestuursakkoord 2026 - 2030 – Gemeente Terneuzen

Koersvast vooruit – Duurzame groei in een grensregio vol kansen

Inleiding

De wereld is in beweging
We leven in een dynamische tijd. Veel verandert en verandert tegelijk. Internationale ontwikkelingen, economische verschuivingen, technologische innovatie. De opgaven rond bijvoorbeeld klimaat en leefbaarheid zijn in ons dagelijks leven merkbaar. Veel mensen ervaren daardoor dat zekerheden minder vanzelfsprekend zijn. Ook in Terneuzen zien we de invloed van deze ontwikkelingen. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties merken dat de samenleving volop in beweging is. Tegelijkertijd kan onze gemeente haar veerkracht laten zien. Want in tijden van verandering kunnen we nieuwe oplossingen vinden, initiatieven ontplooien en samen sterker staan.

Wij zijn Terneuzen
Juist in deze tijd is een sterke, betrouwbare lokale overheid van grote waarde. Een overheid die rust biedt en duidelijke keuzes maakt. Die luistert en oog heeft voor wat mensen echt nodig hebben. Met dit bestuursakkoord laten wij zien hoe wij als gemeentebestuur van Terneuzen verantwoordelijkheid nemen en met vertrouwen vooruitkijken. Wij zijn trots op onze mooie gemeente. Wij zijn positieve doorpakkers en houden onze rug recht, ook als het even tegenzit. We richten ons op wat we samen kunnen bereiken: een veilige, zorgzame, weerbare en toekomstgerichte gemeente. Eén waarin we naar elkaar omkijken en samen bouwen aan vertrouwen en stabiliteit. Voor iedereen die in onze veelzijdige gemeente opgroeit of oud wordt, woont of leert, werkt of recreëert, onderneemt of verblijft.

Gelukkig samen leven
Wij streven gelukkig samen leven in Terneuzen na. Daarvoor is meer nodig dan materiële welvaart of economische voorspoed. Het gaat om leven in volle breedte, om de ‘brede welvaart’. Dit omvat alles wat voor onze inwoners van waarde is, zoals gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale samenhang, persoonlijke ontplooiing en veiligheid. We kijken hierbij zowel naar effecten op korte als lange termijn, als naar wat de impact van onze keuzes is op onze brede omgeving. Leefbaarheid en goede voorzieningen zijn voor gelukkig samen leven in onze gemeente cruciaal. Om de basis voor die voorzieningen sterk te houden, streven we naar een gestage groei van het aantal inwoners. Die nieuwe inwoners zijn nodig om onze voorzieningen robuust te houden en de potentie van onze regio te blijven benutten.

Samen voorwaarts
Wij willen ten volle de verantwoordelijkheid nemen voor alle thema’s waarop wij als gemeente direct of indirect invloed hebben. We bouwen voort op vastgestelde gemeentelijke en regionale visies. We bundelen nadrukkelijk de krachten met anderen, want samen bereiken we meer. Met bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties voor onderwijs en zorg en met andere partners. In de grensregio, in Zeeland en landelijk waar we met het Rijk sterkere relaties hebben opgebouwd. En bovenal met onze inwoner. Want onze inwoner staat centraal in alles waar we aan werken en voor werken. Dat betekent dat we onze inwoners via participatie meer en vaker actief betrekken, open staan voor ideeën en dat we benaderbaar zijn voor vragen.

Aan de slag
Met dit akkoord kiezen wij voor samenwerking, duidelijkheid en realisme. We beseffen dat niet alles maakbaar is, maar geloven dat we samen het verschil kunnen maken voor Terneuzen en onze inwoners. We doen dit met een uitgestoken hand naar alle partijen in de gemeenteraad van Terneuzen. Laten we schouder aan schouder samen werken aan gelukkig samen leven in Terneuzen!

Hoofdlijnen en thema’s
We kiezen bewust voor een akkoord op hoofdlijnen, waarbij flexibiliteit en ruimte blijft voor nadere uitwerking. Met dit bestuursakkoord geven we een logisch vervolg aan de ingezette koers van de vorige bestuursperiode; bestaand beleid en effectieve aanpakken ontwikkelen we door. We geven extra aandacht aan een aantal onderwerpen voor de komende periode. Deze accenten leest u terug in dit document. In de uitwerking van de thema’s geven we aan waar we aan en voor werken in de komende 4 jaar. Doordat de wereld om ons heen continu in beweging is, en er in 4 jaar veel kan veranderen, evalueren

wij dit bestuursakkoord halverwege de bestuursperiode samen met de gemeenteraad. Waar nodig kunnen we dan bijstellen en aanvullen. Zo anticiperen we op nieuwe trends en ontwikkelingen.

Inhoudsopgave

thema wonen en leefbaarheid

thema zorg en gezondheid

thema jeugd en onderwijs

thema klimaat en duurzaamheid

thema economie en arbeidsmarkt

thema goed bestuur

Thema wonen en leefbaarheid

Opgave
Terneuzen wil groeien door inwoners een aantrekkelijke en fijne woonplek en woonomgeving te bieden. Een passende en betaalbare woning is een belangrijke voorwaarde om inwoners te behouden en nieuwe inwoners aan te trekken. De grootste uitdaging op de woningmarkt is dat vraag en aanbod onvoldoende op elkaar aansluiten. Hierdoor vinden starters, gezinnen, senioren en werknemers moeilijk een passende woning. Om de leefbaarheid te verbeteren, is het nodig om te investeren in bereikbaarheid en voorzieningen, zoals onderwijs, cultuur, sport en zorg. Maar ook sociale samenhang in een wijk, veiligheid en een groene omgeving zijn belangrijk.

Ambitie

We stimuleren versneld bouwen, gericht op starters, gezinnen en senioren. We versterken de leefbaarheid in alle kernen en ondersteunen inwoners bij het betaalbaar verduurzamen van hun woning. We stimuleren een leefomgeving die groen, veilig en bereikbaar is. Onze Omgevingsvisie 'Terneuzen stroomopwaarts' vormt een richtinggevend kader voor diverse ontwikkelingen binnen onze gemeente. Een belangrijke ambitie binnen dit thema is de uitvoering van het Totaalplan Binnenstad. Op terrein van gebiedsontwikkeling is verdere uitvoering en doorontwikkeling van de binnenstad noodzakelijk. Een vitale gemeente vraagt om een aantrekkelijk en toekomstbestendig (stads)centrum waarvan alle kernen kunnen profiteren. In samenwerking met onder andere woningcorporaties en ontwikkelaars willen we hierin versneld stappen zetten. Natuurlijk zetten we ons naast een bruisende binnenstad ook in voor sterke kernen in onze veelzijdige gemeente.

Veiligheid
We vinden het belangrijk dat onze inwoners veilig zijn en zich veilig voelen. Daarbij gaat het om uiteenlopende onderwerpen, bijvoorbeeld overlast op straat en het voorkomen van criminaliteit. Ook hebben we nadrukkelijk aandacht voor veiligheid van vrouwen in het algemeen en het bestrijden van femicide in het bijzonder. Zo geven we de komende bestuursperiode uitvoering aan de in december 2025 aangenomen motie in de gemeenteraad die oproept tot het verbeteren van de veiligheid voor vrouwen. Grotere bewustwording en betere openbare verlichting zijn daarbij belangrijke pijlers.

Maar veiligheid kent ook andere kanten, zoals veiligheid in de haven, rond industrie en de toenemende zorgen over ondermijning. Daarbij maken criminelen voor illegale activiteiten gebruik van legale bedrijven en diensten. Hierdoor vervagen normen en neemt het gevoel van veiligheid en leefbaarheid af. Geopolitieke spanningen zorgen voor cyberaanvallen en digitale risico's. Daarnaast hebben we te maken met nieuwe fenomenen, zoals verdacht droneverkeer. Dit alles vraagt om een samenleving die weerbaar en voorbereid is. Op alle aspecten van veiligheid willen we onze verantwoordelijkheid nemen en ons hier actief met onze partners voor inzetten en maatregelen voor nemen.

Wonen
Het maken van scherpe keuzes op het gebied van woningbouw en grondposities is noodzakelijk om te voorzien in de toekomstige woonbehoeften. Dit doen we in nauwe samenwerking met ontwikkelaars en woningcorporaties. We werken mee aan de uitbreiding van de wijk Othene en Axel-Noord en ondersteunen realistische initiatieven in alle kernen. In nieuwe wijken en straten zorgen we voor voldoende groen en groene buffers. Bijzondere aandacht hebben we voor de huisvesting van senioren en het kunnen blijven wonen in de eigen kern.

Subsidiemogelijkheden en rijksinkomsten, zoals de Realisatiestimulans, komen direct ten goede aan (nieuwe) woningbouwinitiatieven. De prestatieafspraken met de corporaties en de samenwerkingsafspraken met ontwikkelaars scherpen we waar mogelijk aan om sterker te sturen op de realisatie van betaalbare en sociale woningbouw. Huisvesten van arbeidsmigranten doen we op centrale locaties, bij voorkeur nabij het bedrijf (op bedrijfsgrond). We onderzoeken de mogelijkheden voor een brede, duurzame, woonvoorziening voor verschillende doelgroepen ten zuiden van Othene. We zetten ons ingezette beleid op de huisvesting van arbeidsmigranten voort en voorkomen daarmee verdringing op de woningmarkt.

We zetten in op een actievere grondpolitiek op strategische locaties. Dit betreft zowel de aankoop van gronden als van gebouwen. Door als gemeente hierbij meer initiatief te nemen, vergroot dit de mogelijkheden tot gemeentelijke regie. We gebruiken hiervoor de al bestaande bestemmingsreserve, die werkt als een speciaal fonds (revolverend fonds). Dat fonds werkt op zo'n manier dat we inkomsten weer inzetten voor nieuwe aankopen. Op deze wijze lopen we geen grote financiële risico's. Nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld rondom het Stationsgebied in Terneuzen, pakken we voortvarend aan.

Het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad blijft een belangrijk aandachtspunt. Waar mogelijk ondersteunen we inwoners bij verduurzaming. Uitgangspunt hierbij is haalbaarheid en betaalbaarheid. Via onze wijkgerichte aanpakken, onze energievouchers en onze bespaarstudio bieden we onze inwoners energiebespaarboxen, energiescans voor hun woning, subsidie en informatie over energiebesparing en verduurzaming van hun huis.

Totaalplan Binnenstad
We kiezen vol overtuiging voor een binnenstad die bruist, verbindt en uitnodigt om er te wonen, te ondernemen en te genieten. De binnenstad moet weer het kloppend hart worden: compact, levendig, groen en aantrekkelijk voor inwoners, bezoekers en ondernemers. Daarom zetten we de komende jaren stevig in op de vernieuwing van het Cultuurkwartier, Noordstraat-Havenstraat, de Raadsledenbuurt en de Oostelijke Kanaalarm.

We pakken leegstand en verpaupering aan en maken ruimte voor nieuwe woningen, voorzieningen, ondernemerschap en ontmoeting. Zo bouwen we aan een binnenstad waar starters, gezinnen, senioren

en nieuwe inwoners een plek kunnen vinden. Met meer groen en vernieuwing van de openbare ruimte maken we de stad niet alleen mooier, maar ook gezonder en klimaatbestendig. We geven voetgangers, fietsers en openbaar vervoer meer ruimte en zorgen tegelijk voor een gastvrije en goed bereikbare binnenstad.

De basis is gelegd; nu is het tijd om door te pakken en plannen verder zichtbaar te maken in straten, pleinen en projecten. Zo willen we met onze inzet en investeringen bijdragen aan meer bezoekers, meer bewoners en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Hiervoor is blijvende bestuurlijke focus nodig, evenals scherpe prioritering, samenwerking met partners en het benutten van subsidies en cofinanciering. Zo maken we van de binnenstad van Terneuzen een plek waar mensen graag komen, verblijven, wonen en trots op zijn.

Opvang
Wij hechten aan duidelijke en bindende afspraken over de opvang van asielzoekers, conform landelijke wetgeving en de eerder gemaakte Zeeuwsbrede afspraken. Met het realiseren van een regionale opvanglocatie voor een periode van 10 jaar nemen wij onze verantwoordelijkheid voor duurzame en stabiele opvang. Een actuele bestuursovereenkomst met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) moet passend zijn voor de inzet vanuit Terneuzen.

Dit vraagt om een zorgvuldige procedurele afronding van het dossier Handelspoort 1, waarbij transparantie en duidelijke communicatie met alle betrokkenen en goede besluitvorming voorop staan. Wij zijn ons bewust van het sentiment in de samenleving en hebben daarom nadrukkelijk oog voor afspraken over de leefbaarheid en veiligheid in de directe omgeving van de opvanglocatie én de gemeente als geheel.

Leefbaarheid
Terneuzen werkt in regioverband met het Rijk verder aan het Nationaal Programma Vitale Regio's waar het versterken van leefbaarheid een van de prioriteiten is.

We versterken de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van onze kernen door te investeren in sterke, herkenbare dorpscentra met ruimte voor recreatie, toerisme en lokaal ondernemerschap. Voor toeristische trekpleisters in onze steden en dorpen stimuleren we samenwerking tussen ondernemers, dorpsraden en gemeente om kwaliteit, verblijf en beleving te versterken.

Sport, bewegen en cultuur dragen eveneens bij aan het versterken van de leefbaarheid. We gaan door op de ingezette koers. Preventie, sociale samenhang en gemeenschapszin zijn hierin centrale begrippen. Een aansprekend evenementen- en horecabeleid werken we uit.

Om iedereen mee te kunnen laten doen moeten voorzieningen, informatie en dienstverlening toegankelijk zijn voor mensen met en zonder beperking.

We werken actief aan het vergroenen en verbeteren van onze openbare ruimte. Dat nodigt uit tot ontmoeten, sporten, bewegen en ontspanning. In bestaande wijken kijken we waar verdere vergroening mogelijk is; vrijkomende ruimte benutten we hiervoor.

Onderhoud aan wegen en voetpaden geven we extra aandacht. Het waarborgen van de toegankelijkheid hiervan, alsook van openbare gebouwen, is een belangrijk aandachtspunt. Het Rondje Kreek ronden we zo snel mogelijk af. We verruimen de strandjes rondom de Otheense Kreek en realiseren een openbaar toilet.

Wij onderzoeken de komende periode een nieuwe subsidiesystematiek voor zowel sport- als andere verenigingen. Hiermee geven we onder andere een impuls aan onze (sport)accommodaties in de kernen.

We blijven ons inzetten voor een goede invulling van het huisvestingsvraagstuk van de scoutinggroepen in Terneuzen. Hiervoor zien wij kansen in eventueel vrijkomende locaties.

Initiatieven van jongeren die bijdragen aan de leefbaarheid in hun kern waarderen we met een financiële bijdrage.

Mobiliteit en bereikbaarheid
Om aantrekkelijk te zijn voor gezinnen, bedrijven en jongeren en om voorzieningen bereikbaar te houden, is het noodzakelijk dat Terneuzen beter verbonden wordt met de rest van Nederland en Vlaanderen. Hiervoor is een duurzame gemeente- en grensoverstijgende infrastructuur noodzakelijk. Het gaat dan onder andere om een verbinding voor personen- en goederenvervoer per trein richting Gent, snelle busverbindingen, een verbetering van onze hoofdwegenstructuur en fietssnelpaden in de grensover-

stijgende Kanaalzone. In afwachting van een treinverbinding onderzoeken we de mogelijkheid van een watertaxi naar Gent als alternatief.

Ook de bereikbaarheid van, én verkeersveiligheid binnen, onze woonkernen heeft onze aandacht. We breiden de 30-kilometer zones binnen kernen uit en passen de weginrichting daarop aan. De fietser en voetganger in de bebouwde kom staan voor ons op 1. Ook een goed openbaar vervoer, aangevuld met een fijnmazig netwerk van flexvervoer, waar we als Terneuzen de afgelopen jaren hard voor hebben gepleit en wat nu in werking is, verdient onze blijvende steun. We willen een gastvrije gemeente zijn waar inwoners, werknemers en toeristen zich welkom voelen. Een initiatief voor een beheerde parkeerplaats voor vrachtwagens ondersteunen wij van harte.

Kunst, cultuur en erfgoed
We zetten kunst en cultuur in als krachtige motor voor participatie, innovatie, talentontwikkeling, leefbaarheid en verbetering van de brede welvaart. We versterken de culturele infrastructuur structureel, met een duidelijke agenda en een strategische rol voor Nesse en ArtBase als sleutelconcepten binnen onze cultuurketen. Het Scheldetheater, Toonbeeld, Porgy & Bess / PIT en onze musea zijn belangrijke pilaren voor het culturele aanbod in onze gemeente. We ondersteunen onderzoek naar nieuwe ontwikkelingen in het gebouw van de bioscoop in Terneuzen.

We versterken de regionale samenwerking, ook grensoverstijgend, en zetten in op een cultureel programma met partners in het North Sea Port District ter versterking van het vestigingsklimaat. De viering van 200 jaar Kanaal Gent-Terneuzen in 2027 is een belangrijke mijlpaal in onze grensoverstijgende samenwerking.

We stimuleren samenwerking tussen culturele organisaties en onderwijsinstellingen om persoonlijke ontwikkeling bij diverse doelgroepen te bevorderen en talent van de toekomst aan te trekken en te behouden. We promoten de moderne bibliotheek. We onderzoeken komende bestuursperiode hoe we cultuureducatie meer Zeeuws-Vlaams kunnen organiseren. Cultuur kan ook een preventieve werking hebben in het sociaal domein. We onderzoeken concrete mogelijkheden om dit zichtbaar te maken.

Cultureel erfgoed bevat archeologische, agrarische en industriële elementen en geeft onze gemeente een eigen gezicht en verbindt verleden, heden en toekomst. We koesteren monumenten, verhalen en tradities en maken ze waar mogelijk zichtbaar en beleefbaar voor iedereen. Samen met inwoners, verenigingen en ondernemers zorgen we dat erfgoed levend blijft en bijdraagt aan trots en identiteit en kansen biedt voor toerisme, recreatie en lokale economie.

Belangrijkste speerpunten 2026-2030

- Stimuleren van voldoende en passende woonruimte voor alle doelgroepen in nauwe samenwerking met ontwikkelaars en woningcorporaties.
- Uitbreiding van de wijk Othene en Axel-Noord en ondersteunen van andere initiatieven in onze kernen.
- Meer regie nemen op ruimtelijke ontwikkelingen door strategische aankopen van gronden en gebouwen.
- Vol inzetten op een binnenstad in Terneuzen die bruist, verbindt en uitnodigt.
- Werken aan een veilige en weerbare gemeente. Met nadrukkelijk aandacht voor vrouwenveiligheid en nieuwe veiligheidsrisico's.
- Het realiseren van een regionale opvanglocatie voor duurzame en stabiele opvang.
- Ondernemers en inwoners stimuleren tot en bij verduurzaming.
- Mobiliteit en bereikbaarheid versterken: meer 30-km zones, snelle busverbindingen, verbetering van wegen en fietspaden en een beheerde parkeerplaats voor vrachtwagens.
- Vieren van 200 jaar Kanaal Gent-Terneuzen in 2027 als belangrijke mijlpaal voor onze grensoverstijgende samenwerking.

Thema zorg en gezondheid

Opgave
Gezonde inwoners zijn gelukkige inwoners. De bevolking vergrijst snel en er is sprake van ontgroening (lager aantal en aandeel jongeren), omdat er minder jongeren zijn en jongeren wegtrekken. Dat zorgt voor meer en complexere zorgvragen, terwijl het aantal zorgmedewerkers afneemt. Tegelijkertijd is het verbeteren van gezondheid niet alleen een kwestie van inzetten van zorg; ook het stimuleren van sociale contacten, een prettige en groene omgeving en een fijn woonklimaat dragen bij aan het voorkomen van gezondheidsachterstanden.

Ambitie
We zetten in op toegankelijke zorg dicht bij huis, versterken preventie, ondersteunen mantelzorgers en ontwikkelen een toekomstbestendige ouderenzorg met passende woonvormen. We werken regionaal samen om zorg beschikbaar en betaalbaar te houden, met aandacht voor gezondheid van inwoners én de leefomgeving.

Preventie
We zetten de huidige lijn met inzet op preventie door, bijvoorbeeld door het stimuleren van een gezonde leefomgeving. We verkleinen gezondheidsachterstanden en hebben oog voor gezondheid in alle gemeentelijke beleidsterreinen.

We bouwen aan een sterke sociale basis. We stimuleren en helpen inwoners om goed te zorgen voor zichzelf en elkaar. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers, als belangrijke steunpilaren van onze samenleving. Welzijnsaccommodaties en ontmoetingsplekken zijn een belangrijke voorziening in iedere kern van enige omvang.

Sport en bewegen
Sport speelt een belangrijke rol in onze gemeente. Het zorgt ervoor dat inwoners gezonder en fitter blijven. Door samen te sporten, leren mensen elkaar kennen en ontstaat er meer verbinding tussen inwoners. Dit versterkt het gevoel van samenleven. Daarnaast biedt sport een zinvolle vrijetijdsbesteding voor jong en oud. Ook kan sport een positief effect hebben op het welzijn en de mentale gezondheid. Wij vinden het daarom belangrijk om sport te stimuleren, bijvoorbeeld met goede sportvelden en accommodaties, onze buitenzwembaden en vitale verenigingen. In deze bestuursperiode vernieuwen we in elk geval de atletiekbaan in Terneuzen, verbeteren we de voetbalaccommodatie van HSV Hoek en moderniseren we sporthal 't Sportuus in Axel. We staan open voor de komst van grootschalige sportevenementen.

Zorg en ondersteuning
We bevorderen het langer zelfstandig thuis wonen via wijkgerichte zorg. Voor senioren stimuleren we nieuwe woon-zorgvormen onder andere in de wijk Zeldenrust, dicht bij het ziekenhuis. We streven ernaar om de toegankelijkheid tot de voorzieningen uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) op een aanvaardbaar peil te houden. De Wmo dient ook op langere termijn beschikbaar en betaalbaar te zijn, zowel voor de meest kwetsbare inwoners als voor ons als gemeente. We zetten verschillende maatregelen in om hier grip op te houden.

We hebben oog voor onze medemens en blijven de meest kwetsbare inwoners ondersteunen. We hebben een stevig en robuust minimabeleid en houden dit vast. Het bereiken van de mensen die ondersteuning nodig hebben, blijft ons uitgangspunt. In het bijzonder noemen we hier ook voortzetting van de programma's 'Een tegen Eenzaamheid' en 'Dementievriendelijke gemeente'.

Ziekenhuiszorg
We zetten ons als belangenbehartiger voor onze regio actief in voor het behoud van een volwaardig ziekenhuis in Zeeuws-Vlaanderen. Samenwerking met andere ziekenhuizen, ook grensoverstijgend, onder andere met UZ Gent, is wenselijk en noodzakelijk om behoud te realiseren.

Belangrijkste speerpunten 2026-2030

- Regionaal samenwerken om zorg beschikbaar en betaalbaar te houden.
- Actief inzetten voor behoud van een volwaardig ziekenhuis in Zeeuws-Vlaanderen.
- Versterken van preventie en ondersteunen van mantelzorgers.
- Meest kwetsbare inwoners blijven ondersteunen.
- Stimuleren van sport en bewegen met goede sportvelden en accommodaties en vitale verenigingen.
- Vernieuwen atletiekbaan in Terneuzen, verbeteren voetbalaccommodatie van HSV Hoek en moderniseren we sporthal 't Sportuus in Axel.
- Ruimte bieden aan de organisatie van grootschalige sportevenementen, die bijdragen aan de vitaliteit en uitstraling van onze gemeente.

Thema jeugd en onderwijs

Opgave
Het welzijn en behouden van jongeren is belangrijk voor de groei en toekomst van onze gemeente. Kansrijk opgroeien doen we door kinderen en ouders al vroeg te ondersteunen, maar ook door voorzieningen aan te bieden waardoor jongeren graag in de regio blijven. Op dit moment staat het onderwijs

in Zeeland onder druk door ontgroening en lange reisafstanden. Tegelijkertijd zijn er kansen door goede samenwerking tussen onderwijs, bedrijven en overheid.

Ambitie
We investeren in kwalitatief en bereikbaar onderwijs, versterken kansen voor jongeren via samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt. We bouwen aan een sterke preventieve basis die mentale gezondheid, veiligheid en kansengelijkheid centraal stelt. De ontwikkeling van Campus Terneuzen zetten we met volle kracht door. We vinden dat realisatie hiervan noodzakelijk is voor de toekomst van de jeugd in onze gemeente en de leefbaarheid van onze regio.

Campus Terneuzen
Campus Terneuzen wordt een plek waar onderwijs, ontwikkeling en samenleving samenkomen en elkaar versterken. Via een 'rijke schooldag' is er naast onderwijs ook extra aanbod op de campus, waardoor jongeren zich breed en optimaal kunnen ontplooien. Met de ontwikkeling van de campus investeren we in een toekomstbestendig onderwijslandschap en een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat.

De campus verbindt voortgezet onderwijs (Lodewijk College), voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs (De Argo, De Sprong en De Wingerd), middelbaar beroepsonderwijs (Scalda) en het Centrum voor Top Techniek met elkaar. Op de campus komt ruimte voor levensecht leren in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven. Zo versterken we de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en vergroten we de kansen voor jongeren en inwoners om zich blijvend te ontwikkelen. Door gezamenlijke inspanningen van de betrokken partijen ligt er inmiddels een stevig fundament. Samen met de onderwijspartners werken we de komende tijd plannen verder uit. De contouren van het ontwerp worden zichtbaar en we starten met aanbesteding van de bouw. Hierbij betrekken we ook de omgeving en toekomstige gebruikers. We onderzoeken de herontwikkeling van de vrijgekomen locaties, waarbij woningbouw onze voorkeur heeft.

Campus Terneuzen sluit aan op het aangrenzende sportpark Vliegende Vaart. Het geheel wordt meer dan een onderwijsplek; het wordt een groene, prettige ontmoetingsplek voor alle inwoners. Bij het ontwerp houden we rekening met veiligheid en bereikbaarheid, bijvoorbeeld bij het scheiden van verkeersstromen (zoals voor toeleveranciers en leerlingen). Een goede bereikbaarheid is een belangrijke randvoorwaarde voor het succes van de campus.

In de tweede helft van dit jaar bepalen we de uitgewerkte planning voor de bouw en realisatie van de campus. Deze planning blijft echter afhankelijk van een groot aantal (externe) factoren en overleg met de onderwijspartners. Kwaliteit gaat voor ons boven snelheid. Onze ambitie is dat de Campus per ingang van schooljaar 2031-2032 in gebruik genomen kan worden.

De budgetten voor de realisatie van de campus zijn gereserveerd in de begroting. Deze budgetten geven we vrij. We gaan uit van een plafondbedrag van € 175 miljoen vanuit de gemeente voor de realisatie van Campus Terneuzen, met uitzondering van onvoorziene prijspeilstijgingen en bouwkostenontwikkelingen. Scholen dragen - conform Integraal Huisvestingsplan (IHP) - een deel bij om de kwaliteit te verhogen. Voor Scalda en het Centrum voor Top Techniek verwachten we de benodigde investeringen van 48 miljoen terug te verdienen via huurinkomsten. We ramen middelen voor noodzakelijke aanpassingen in de omgeving, zoals toeleidende infrastructuur en inrichting openbare ruimte.

Primair onderwijs en kinderopvang
De gemeente Terneuzen kiest voor sterk, toekomstgericht primair onderwijs waarin ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen. Kindcentra (KC's) zijn daarbij het streven: onderwijs, opvang en ontwikkeling vormen één samenhangend geheel. Deze samenwerking leidt tot een veilige ontwikkelomgeving, vroegtijdige signalering en een soepele overgang naar school. We stimuleren ruimte voor innovatie, zoals kindcentrum-plus en een verlengde schooldag. We ondersteunen de kinderopvang en het onderwijs op hun route richting meer inclusie.

Vroegsignalering en een goede mentale gezondheid van jongeren zijn investeringen in de toekomst. Ook een goede voorziening voor kinderopvang en een kwalitatieve voor- en vroegschoolse educatie dragen bij aan kansengelijkheid en gezond en evenwichtig opgroeien. We versterken, stimuleren en faciliteren de samenwerking tussen onder andere scholen, kinderopvangorganisaties, GGD, aan-z en partners. Kansengelijkheid en armoedebestrijding houden een stevige plek, onder andere door het voortzetten van de meedoeregeling en het ondersteunen van het Jeugdeducatiefonds.

Wij voeren de scenario's uit het IHP 2024-2028 uit. Dit betreffen de scenario's voor IKC de Vlaswiek in Koewacht, De Regenboog, de Prins Willem van Oranjeschool en toekomstige onderwijshuisvesting in Othene in Terneuzen, een totaalaanpak voor onderwijshuisvesting in Axel en de Torenberg in Zaamslag. Wij sturen bij waar nodig. In 2027 bereiden wij de herijking voor, zodat de gemeenteraad in 2028 een actueel en toekomstbestendig IHP kan vaststellen voor de periode 2028-2032.

Jeugdhulp
Onze ambitie is dat jongeren gezond en veilig opgroeien en zich optimaal ontwikkelen. Het beroep op jeugdhulp in Terneuzen is bovengemiddeld hoog. In lijn met de Hervormingsagenda Jeugd zetten we in op duurzame oplossingen, zodat de jeugdhulp ook in de toekomst beschikbaar is en blijft voor degenen die dit echt nodig hebben. Ons motto hierbij is 'normaliseren in plaats van problematiseren'. We werken aan de versterking van de sociale basis, preventie en vroegsignalering. Een belangrijk instrument hiervoor is een toekomstbestendig Stevig Lokaal Team (SLT) dat dichtbij inwoners staat en vroegtijdig zelf ondersteuning biedt. We hebben aandacht voor goede samenwerking tussen eerste- en tweedelijns zorg.

Bij problemen of uitdagingen kijken we eerst wat inwoners zelfstandig of met hulp van hun omgeving (ouders, school, netwerk) kunnen oplossen. Hiermee voorkomen we problemen en verminderen we de instroom in de specialistische jeugdhulp die anders als een zware last op de financiële huishouding van onze gemeente drukt. Als bij complexe problematiek toch jeugdhulp nodig is, voeren we regie en zorgen we ervoor dat de jeugdhulp effectief en doelmatig is. Het momentum van de transformatie naar een krachtig SLT benutten we om scherpe (beleids-)keuzes te maken en gerichte beheersmaatregelen toe te passen. We werken hiervoor aan een integrale aanpak om de jeugdhulp toekomstgericht te organiseren. Dit doen we onder andere met doelmatige inkoop, zorgvuldig gebruik en monitoring van zorggelden en datagedreven sturing. Een goede grip op de kosten en financiering geldt overigens niet alleen voor jeugdhulp, maar voor het gehele sociale domein.

Belangrijkste speerpunten 2026-2030

- Investeren in kwalitatief en bereikbaar onderwijs.
- Ontwikkelen van Campus Terneuzen als kans voor onze jongeren en een impuls van de leefbaarheid.
- Uitvoering geven aan bestaande plannen voor huisvesting primair onderwijs en herijking plannen voor periode na 2028.
- Streven naar kindcentra vanwege de meerwaarde door nauwe samenwerking tussen onderwijs en opvang.
- Stimuleren en faciliteren van samenwerking rond kinderen en jongeren.
- Zorgen dat jongeren gezond en veilig opgroeien en zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Thema klimaat en duurzaamheid

Opgave
Onze regio speelt een grote rol in de energietransitie. Tegelijk is het gebied gevoelig voor klimaatverandering. Er zijn grote vraagstukken rond het verduurzamen van de industrie in onze Kanaalzone, maar ook in het klimaatbestendig maken van onze woonwijken. Dit vraagt om keuzes in ruimtegebruik.

Ambitie
We kiezen voor haalbare en betaalbare verduurzaming, versterken klimaatbestendigheid en investeren in energie-infrastructuur. Duurzame energie vormt dé krachtige motor voor onze toekomst. Wij stimuleren en bevorderen – vanuit onze rol en verantwoordelijkheid - dat Terneuzen koploper wordt in de transitie naar die duurzame toekomst. We willen dat onze gemeente toonaangevend is en met een innovatief karakter aantrekkelijk kan zijn voor nieuw talent.

Onze inzet op de rijksenergieprojecten
Voor ons gebied spelen opgaven van nationaal belang, waaronder kernenergie, de uitbreiding van het 380 kV-net en het programma VAWOZ. Besluitvorming hierover heeft grote impact. Dit vergt een zorgvuldige ruimtelijke puzzel en integrale afweging. Wij lopen als lokale overheid niet weg voor onze verantwoordelijkheid bij deze ontwikkelingen en stellen daarbij als uitdrukkelijke voorwaarde dat hierover met het Rijk meerjarige en bindende bestuursafspraken worden gemaakt.

Daarbij geldt als uitgangspunt dat bestaande haven- en industriële locaties, in het bijzonder de Mosselbanken, primair in aanmerking komen voor ruimtelijke inpassing. Voorafgaand aan onomkeerbare besluiten wordt een integraal ruimtelijk masterplan opgesteld, waarin de ruimtelijke inpassing, bouwlogistiek, kabel- en leidinginfrastructuur, natuur- en wateropgaven, landschappelijke buffering, woon- en werklocaties en het toekomstig gebruik na de bouwfase in onderlinge samenhang worden uitgewerkt en bestuurlijk worden verankerd.
Indien nationale opgaven beslag leggen op bestaande economische ruimte, zetten wij in op het in samenhang verduurzamen en versneld ontwikkelen van vervangende locaties. Hierbij noemen we concreet de Westelijke Kanaaloever, de Koegorspolder en Axelse Vlakte III.

Wij verbinden aan de medewerking aan deze nationale opgaven de totstandkoming van een integraal en meerjarig gebiedsprogramma, inclusief aanvullende investeringen in wonen, bereikbaarheid, leefbaarheid, zorg, veiligheid, onderwijs, arbeidsmarkt en economische structuurversterking. Waarbij wij inzetten op versnelling van de woningbouw, verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, tijdelijke en structurele huisvestingsoplossingen, verbetering van infrastructuur en openbaar vervoer, en de ontwikkeling van een samenhangende kennis-, onderwijs- en campusagenda die aansluit bij de toekomstige arbeidsmarktvraag. Het college hanteert daarbij als leidend uitgangspunt dat de randvoorwaarden en opbrengsten voor gemeente, inwoners en regio in evenwicht dienen te zijn, dat het door de Adviesgroep in februari 2026 opgestelde voorwaardenpakket een wezenlijke basis vormt voor het overleg met het Rijk, en dat nieuwe investeringen aanvullend dienen te zijn op bestaande en toekomstige regionale programma's, zoals het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) en Zeeland 2050. Vanuit de positie van Terneuzen als vestigingsgemeente wordt hieraan invulling gegeven in nauwe samenwerking met regiogemeenten, de provincie, onderwijsinstellingen en overige betrokken partners.

Een schone, duurzame en klimaatrobuuste leefomgeving
We werken verder aan de energietransitie, klimaatadaptatie en verduurzaming. Dit doen we samen met andere overheden in de RES Zeeland en met TenneT, Stedin, Gasunie, Evides en Impuls Zeeland. We werken aan wijkuitvoeringsplannen en aan het warmteprogramma. Ook werken we aan netcongestie, duurzame bedrijventerreinen en energy hubs, onder andere in het project VerBeTer met VNO NCW. Waterstoffabrieken zijn nodig om de industrie te verduurzamen. Hiervoor moet er voldoende elektriciteit en netwerkcapaciteit beschikbaar zijn. We faciliteren de energie-infrastructuur die nodig is om waterstoffabrieken te kunnen bouwen.

We willen onze koppositie als het gaat om klimaatadaptatie behouden en verder uitbreiden. We ontwikkelen digitale datasystemen voor klimaatadaptatie en onze labelsystematiek, onder meer voor de robuuste inrichting van de openbare ruimte op het niveau van klimaatlabel B. We voeren campagnes uit om de bewustwording van de klimaatopgave bij inwoners te vergroten, zoals het stimuleren van de aanleg van geveltuintjes en het vergroenen van particuliere tuinen. Waterbergingen zijn vast onderdeel van onze planvorming.

Een gezonde, diverse natuur verbetert water, bodem en lucht. Groen draagt ook bij aan gezondheid, ontmoeting, beweging en mentale vitaliteit van inwoners. Gezien de vele positieve effecten van groen en natuur, zetten wij met de bosvisie in op het vergroten van het bosareaal. Door uitvoering te geven aan deze visie ontstaat strategisch gelegen natuur die zowel mens als dier ten goede komt. De kernen worden hiermee voorzien van groene zones die ruimte bieden voor recreatie en tegelijkertijd een buffer vormen tussen industriële ontwikkelingen en woonplekken. Dit kan hierdoor bijdragen aan de groei van zowel welzijn als welvaart. Daarnaast verbinden we bestaande natuurgebieden en watergangen, met als doel een veerkrachtige en robuuste groen-blauwe dooradering te realiseren die de lokale flora en fauna versterkt.

Een goede leefomgeving is ook een schone leefomgeving. Via de uitvoering van maatregelen uit het Schone Luchtakkoord geven we hier invulling aan.

Afval
We zetten in op het actualiseren en moderniseren van het bestaande afval- en grondstoffenbeleid. Daarmee kunnen we de verdere stijging van de kosten beperken, voor zowel de inwoners als de gemeente. We beginnen met bronscheiding, waarbij inwoners thuis al afval gaan scheiden. We kijken daarnaast ook naar de mogelijkheden van diftar (verschillende tarieven). Daarbij onderzoeken we een eerlijke tarievenstructuur die inwoners stimuleert om afval beter te scheiden en bijdraagt aan onze circulaire doelen. Voor de binnenstad van Terneuzen en specifieke doelgroepen, zoals mensen met medische indicatie en bestaande hoogbouw werken we gericht beleid uit. In de Zeeuwse samenwerking voor afval (OLAZ-samenwerkingsverband) en samen met Hulst en Sluis werken we aan de ontwikkeling van het Circulair Ambachtscentrum Zeeuws-Vlaanderen in Terneuzen.

Belangrijkste speerpunten 2026-2030

- Stimuleren en bevorderen van de energietransitie naar een duurzame toekomst.
- Bindende bestuursafspraken baseren op de voorwaarden van de Adviesgroep bij opgaven van nationaal belang, waaronder kernenergie en de uitbreiding van het 380 kV-net.
- Verder werken aan klimaatadaptatie en verduurzaming samen met de betrokken partners.
- Inzetten op meer groene gebieden in woonwijken, rondom kernen en bedrijventerreinen.
- Verder uitvoering geven aan het Schone Luchtakkoord.
- Verbeteren van afvalscheiding en daarmee het verlagen van de kosten voor afvalinzameling.

Thema economie en arbeidsmarkt

Opgave
De economie ontwikkelt zich en veel bedrijven ervaren een groeiend tekort aan gekwalificeerd personeel. De overgang naar een duurzame economie vraagt om nieuwe vaardigheden, innovatie en samenwerking. Terneuzen heeft met de Kanaalzone een krachtige economische motor. De strategische positie van de haven wordt internationaal verder versterkt door de komst van de Schelde-Seine verbinding tot aan Parijs. Deze ontwikkeling biedt nieuwe kansen voor logistiek, industrie, internationale handel en vestiging van bedrijven. Het behouden en aantrekken van talent, het versterken van innovatie en het creëren van ruimte voor ondernemerschap zijn essentieel om deze economische kansen te benutten. Verduurzaming, voldoende arbeidskrachten, een innovatief klimaat en faciliterend onderwijs voor de hele sector zijn belangrijk om te vergroten en te benutten.

Ambitie
We streven naar een sterke, grensverleggende positie in Europa in 2035. We willen een gemeente zijn waar wonen, werken en recreëren in balans zijn met een toekomstbestendige industrie. Wij willen koploper zijn in de energie- en grondstoffentransitie met als doel een CO2-neutrale economie in 2050 en een divers, innovatief bedrijfsleven. We versterken de economische kracht van Terneuzen, zorgen voor een betrouwbaar ondernemingsklimaat en zetten gericht in op innovatie en het voorkomen van personeelskrapte. Ook hebben we aandacht voor mensen die een grotere afstand hebben tot de arbeidsmarkt. We benutten de kansen van AI/kunstmatige intelligentie, maar hebben daarbij oog voor de effecten op banen in de diverse sectoren. We combineren economische groei met aandacht voor gezondheid, leefomgeving en brede welvaart.

Economie
Onze huidige economie steunt sterk op industrie, logistiek en landbouw en de beschikbare uitbreidings-/ontwikkelruimte op bedrijventerreinen is beperkt. Hierdoor zijn we kwetsbaar als het economisch minder gaat. We willen daarom inzetten op meer diversiteit van bedrijven. We werken aan nieuwe bedrijventerreinen (onder andere in de Koegorspolder) en verbeteren de bestaande. We zetten in op een actiever grondbeleid. Ook ontwikkelen we een (selectief) toekomstgericht afwegingskader waarmee we regelen welke bedrijven of functies zich op specifieke locaties mogen vestigen. Tot slot stimuleren we de verruiming van het zakelijk hotelaanbod. Met deze inzet versterken we:
- Toekomstbestendigheid van de lokale economie.
- Ruimte voor nieuwe innovatieve sectoren (waterstof, circulair, eiwittransitie).
- Balans tussen economische groei, landschap en leefbaarheid.
- Aantrekkelijkheid voor talent, mkb en kennisintensieve bedrijven.

Haven en industrie
De haven- en industriële bedrijven in de Kanaalzone zijn van groot belang voor de werkgelegenheid, welvaart en economische kracht van Terneuzen. Wij ondersteunen de verduurzaming en toekomstbestendigheid van deze sectoren en zetten ons in voor voortvarende besluitvorming hierover. Waar bevoegdheden bij provincie of Rijk liggen, voeren we een actieve lobby voor duidelijke kaders en snelle procedures.

Wij onderschrijven de ontwikkelstrategie van North Sea Port binnen de uitgangspunten van de gemeentelijke Omgevingsvisie en het te ontwikkelen afwegingskader. Daarbij blijven de ontwikkeling van de Westelijke Kanaaloever en de uitbreiding van de Axelse Vlakte belangrijke speerpunten voor economische groei en duurzame werkgelegenheid. We benadrukken dat we in ons gebied geen ruimte willen bieden aan grootschalige datacentra.

Ondernemers als fundament
Lokale ondernemers zijn onmisbaar voor onze economie, werkgelegenheid en leefbare kernen. Daarom versterken we het ondernemersklimaat door ondersteuning te bieden aan initiatief, innovatie en samenwerking. We ondersteunen het mkb om bedrijven concurrerend, wendbaar en toekomstbestendig te houden. We denken mee over passende huisvesting en faciliteiten voor arbeidsmigranten.

We luisteren naar de suggesties van ondernemers onder meer via onze bedrijfscontactfunctionarissen en verminderen regeldruk waar dat kan. We zetten ons eigen ondernemersloket voort waarbij we zowel digitaal als fysiek bereikbaar zijn voor vragen over bijvoorbeeld plannen en vergunningen. We hebben nadrukkelijk aandacht voor hulp aan startende ondernemers.

We willen stimuleren dat ondernemers via kennisnetwerken elkaar kunnen vinden en samenwerken. We zetten onder meer in op gezamenlijke werk- en innovatieplekken als broedplaatsen voor mkb en voor start-ups en scaleups. Specifiek werken we aan een initiatief in en rond de CO3-campus om een

baanbrekende Innovatiehub voor Techniek en Veiligheid (ITV) te realiseren. We onderzoeken voor innovatieplekken ook de verbinding met de nieuwe onderwijscampus en onze creatieve broedplaats Nesse. We faciliteren met deze initiatieven de samenwerking tussen ondernemers en onderwijsinstellingen om zo talent te behouden en aan te trekken.

Aandacht voor landbouw
We zien de landbouwsector als volwaardige partner in ruimtelijke en maatschappelijke vraagstukken. Samenwerking is nodig bij het creëren van een leefbaar platteland, waarbij natuur en landbouw samenhangen. We blijven actief in gesprek met de sector en haar belangenorganisatie ZLTO en betrekken hen in een vroeg stadium bij ontwikkelingen en uitvoering van opgaven die ze direct raken. Op basis van onze omgevingsvisie betrekken we de sector bij de uitwerking van plannen en gebiedsontwikkelingen.

We bieden toekomstperspectief met ruimte en maatwerk voor de landbouwsector en veehouderij in onze gemeente, juist om te komen tot innovatie en duurzaamheid. In het buitengebied creëren we ruimte voor landbouw en nieuwe economische dragers. Agrarische ondernemers krijgen de ruimte voor nevenactiviteiten op het gebied van recreatie, toerisme en natuurbeheer. Natuurcompensatie op landbouwgrond is nooit een doel op zich en kan bij voorkeur alleen in overeenstemming met de grondeigenaar.

City- en regiomarketing
Met een goede city- en regiomarketing zorgen we ervoor dat we als aantrekkelijke gemeente op de kaart staan. Hierin blijven we structureel investeren en bouwen voort op onze professionele aanpak. We werken ook in Zeeuws verband samen. We versterken onze positie als gemeente waar nieuwe inwoners en bezoekers naartoe komen en huidige inwoners graag blijven. Een nieuwe strategie voor citymarketing is momenteel in ontwikkeling. Hierin staat hoe we de marketingactiviteiten blijven organiseren vanuit de gemeentelijke organisatie.

Belangrijkste speerpunten 2026-2030

- Streven naar een sterke, grensverleggende positie in Europa.
- Zorgen voor toekomstbestendige industrie, landbouw en logistiek waarbij wonen, werken en leven in balans zijn.
- Inzetten op aantrekkelijkheid regio voor talent, mkb en kennisintensieve bedrijven.
- Ontwikkelen van de Westelijke Kanaaloever en uitbreiding van de Axelse Vlakte voor economische groei en duurzame werkgelegenheid.
- Ondersteunen van ondernemers door het versterken van innovatie en samenwerking, onder meer via broedplaatsen en innovatienetwerken.
- Faciliteren van samenwerking tussen ondernemers en onderwijsinstellingen om talent te behouden en aan te trekken.
- Toekomstperspectief bieden voor de landbouwsector en veehouderij.
- Strategisch blijven inzetten op citymarketing voor nieuwe en bestaande inwoners en bezoekers.

Thema goed bestuur

Opgave
Gemeenten krijgen steeds meer taken. Ze hebben te maken met digitalisering/AI, veiligheidsvraagstukken en groeiende maatschappelijke onrust. Tegelijkertijd staan de gemeentelijke financiën onder druk, waardoor scherpe keuzes noodzakelijk zijn. Samenwerking, zowel in de regio, nationaal en over de grens wordt steeds belangrijker. Sterk (bestuurlijk) leiderschap is nodig om keuzes te bepalen en de juiste koers te kiezen.

Ambitie
We werken aan een voorspelbaar en stabiel bestuur dat duidelijke keuzes maakt, inzet op sterke regionale samenwerking en een robuust financieel beleid voert. We communiceren helder, zowel via online media als via persoonlijk contact. Participatie organiseren we transparant en realistisch, met respect voor democratische legitimiteit en de menselijke maat.

Participatie en communicatie
We informeren inwoners actief over ontwikkelingen in hun leefomgeving met passende communicatiemiddelen. De gemeente werkt volgens de participatieverordening. Bij alle Omgevingswet-projecten moeten initiatiefnemers tijdige participatie toepassen. We zorgen voor voldoende capaciteit en investeren in moderne digitale en fysieke participatievormen. Ook zorgen we ervoor dat iedereen mee kan

doen en kan zien wat er met hun bijdrage gebeurt. We willen toe naar een nieuwe manier van samenwerken met kern- en wijkraden.

We zetten ons specifiek in om jongeren actief te betrekken bij hun leefomgeving en bij besluitvorming. Jongeren zijn essentieel voor de toekomst van onze regio en hun betrokkenheid draagt bij aan een sterke en verbonden samenleving. We zoeken daarbij naar passende vormen zoals digitale participatie, onderwijsgerichte trajecten en community vorming.

Inclusie en anti-discriminatie
We zetten in op een samenleving waarin iedereen mee kan doen en gelijke kansen heeft. We richten ons op het wegnemen van drempels die inwoners ervaren in het dagelijks leven, bijvoorbeeld op het gebied van toegankelijkheid, participatie, gezondheid, inkomen en sociale veiligheid. We geven uitvoering aan de Lokale Inclusie Agenda en het Deltaplan tegen discriminatie en werken samen met maatschappelijke partners. We zetten ons actief in voor de acceptatie, veiligheid en zichtbaarheid van LHBTIQ+-inwoners. Dit doen we door het tegengaan van discriminatie, het vergroten van bewustwording en het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving. De focus ligt op het versterken van de uitvoering, onder andere in onderwijs, zorg en de openbare ruimte.

Onze rol als gemeentelijke overheid
We zijn een transparante en integere overheid. Voor onze dienstverlening geldt: digitaal waar het kan, persoonlijk waar het moet. We waarborgen de privacy conform de geldende wet- en regelgeving en zorgen voor een hoge mate van (digitale) informatieveiligheid. We voeren hier interne en externe controles (audits) op uit

Huiskamer van de stad
We zijn trots op het brutalistische stadhuis van Terneuzen. We vieren de aanwijzing van het gebouw als Rijksmonument. De komende jaren geven we het stadhuis een metamorfose op gebied van verduurzaming, renovatie en gebruiksmogelijkheden. Eind 2028 heropenen wij feestelijk ons stadhuis als ‘Huiskamer van de Stad’.

Toegang tot het recht
Het is belangrijk dat inwoners met juridische vragen of problemen makkelijk en op tijd hulp kunnen krijgen. We versterken de toegang tot recht door te investeren in vroegtijdige en laagdrempelige rechtshulp. Zo kunnen inwoners sneller duidelijkheid krijgen en gaan problemen minder vaak escaleren. Door deze inzet bevorderen we vertrouwen en zelfredzaamheid in onze gemeenschap en beperken we onnodige hindernissen.

Bestuurlijke samenwerking
Onze gemeente kiest voor bestuurlijke samenwerking en neemt daar initiatief in. De maatschappelijke opgaven waar we voor staan - op het gebied van wonen, duurzaamheid, leefbaarheid, onderwijs, economie en zorg - overstijgen onze gemeentegrenzen. Daarom investeren wij in duurzame, gelijkwaardige en transparante samenwerkingen met buurgemeenten, regionale samenwerkingsverbanden, maatschappelijke organisaties, de provincie en het Rijk. We versterken de contacten en de samenwerking met onze Vlaamse buurgemeenten en spelen een actieve rol in het North Sea Port District (NSPD). Uitgangspunt bij bestuurlijke samenwerking is dat we dit effectief en efficiënt organiseren.

Binnen het Nationaal Programma Vitale Regio’s werken we samen met onze buurgemeenten, de provincie en het Rijk aan de leefbaarheid in onze gemeente. Met het regioplan en via uitvoeringsagenda’s zetten we in op het verbeteren van de leefbaarheid.
In de Zeeuwse samenwerking zien we het Overleg Zeeuwse Overheden als een belangrijk platform. Met Zeeuwse overheden zetten we in op een gezamenlijk geluid aan de hand van het perspectief Zeeland 2050 en een Zeeuwse samenwerkingsagenda. We trekken samen op met gemeenten in de VNG en met middelgrote gemeenten via de M50.

Lobby en fondsenwerving
We zetten in op een sterke lobby naar Den Haag en Brussel om onze belangen optimaal te behartigen. We werken samen in meerdere verbanden om onze doelen te bereiken en fondsen aan te trekken. Terneuzen werkt met een proactieve EU-aanpak en neemt deel aan Europese samenwerking. We wisselen kennis uit en maken optimaal gebruik van beschikbare fondsen om gemeentelijke projecten te realiseren.

De belangrijkste speerpunten 2026-2030

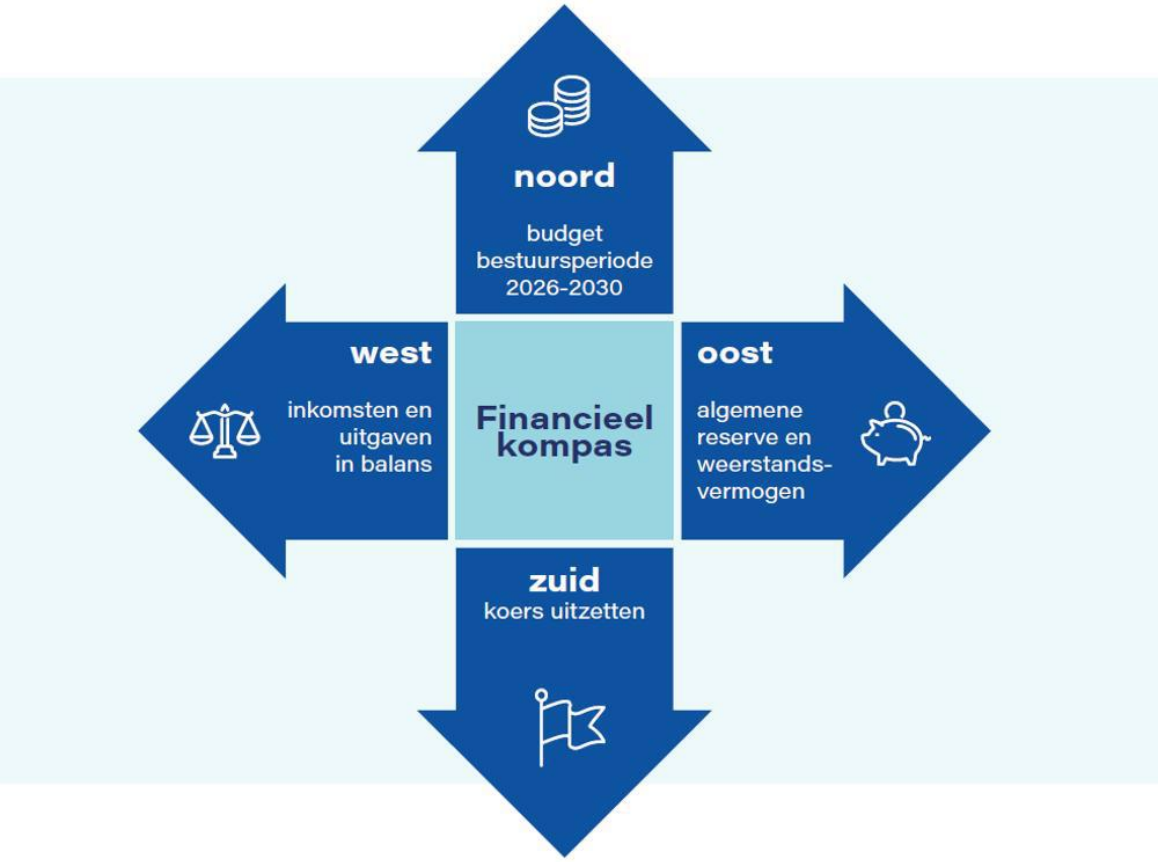
- Participatie via passende vormen inzetten om (jonge) inwoners en organisaties actief te betrekken bij gemeentelijk beleid.

- Bevorderen dat iedereen mee kan doen en tegengaan van discriminatie.
- Ontwikkelen van het stadhuis als 'Huiskamer van de Stad'.
- Investeren in duurzame, gelijkwaardige en transparante samenwerkingen met buurgemeenten, regionale samenwerkingsverbanden, maatschappelijke organisaties, de provincie en het Rijk.
- Het Nationaal Programma Vitale Regio's benutten als instrument om de leefbaarheid te versterken.
- Meewerken met Zeeuwse partners aan Zeeland 2050.
- Optimaal gebruikmaken van beschikbare fondsen om gemeentelijke projecten te realiseren.
- Inzetten op proactieve EU-aanpak en deelname aan Europese samenwerking.
- Zorgen voor een solide financieel beleid door gebruik van het financieel kompas.

Financiën
We staan de komende jaren voor belangrijke financiële keuzes. Vanaf 2026 ontvangt de gemeente minder geld van het Rijk. Een deel van deze verlaging is uitgesteld tot 2028, maar de inkomsten blijven structureel lager. Tegelijkertijd nemen de uitgaven toe, vooral in het sociaal domein. Hierdoor komt de begroting onder druk te staan. In 2027 is de begroting nog in evenwicht, maar vanaf 2028 wordt een tekort verwacht.

Wij vinden een solide financieel beleid belangrijk. Dit zorgt voor stabiliteit, duidelijkheid en een goede basis om plannen uit te voeren. Een gezond financieel beleid betekent dat de begroting in balans is, dat we duidelijke keuzes maken en dat er voldoende geld achter de hand is om tegenvallers op te vangen.

Financieel kompas
Dit bestuursakkoord vormt de komende jaren het financiële kompas. Dit kompas kent vier richtingen.

Noord – Budget bestuursperiode 2026–2030
Deze richting gaat over de financiële kaders voor de komende bestuursperiode. Het gaat om wat we willen bereiken, wat dit kost en hoe we dit betalen.

De financiële situatie vraagt om zorgvuldige afwegingen en soms moeilijke keuzes. Tegelijk vinden we het belangrijk om te investeren in de leefbaarheid van de gemeente. We willen dat dorpen en wijken sterk blijven en dat inwoners, ondernemers en bezoekers zich welkom voelen.

Voor de uitvoering van dit bestuursakkoord vormen we een werkbudget in de vorm van een bestemmingsreserve. Deze reserve vullen we met geld uit de algemene reserve. Zo hoeven we geen extra structureel geld uit de begroting te gebruiken en voorkomen we dat de jaarlijkse lasten stijgen. Bovendien ontstaat er ruimte om het huidige begrotingstekort verder te verkleinen.

Dit werkbudget vormt het maximum budget voor de uitvoering van onze ambities en plannen in 2026–2030. Dit zorgt voor duidelijkheid en helpt om keuzes te maken. Wij gebruiken dit werkbudget voor:

- nieuw beleid dat voortkomt uit het bestuursakkoord;
- uitbreidingen van bestaand beleid;
- nieuwe investeringen;
- uitbreidingen van bestaande investeringen.

Kosten zoals indexeringen en volumewijzigingen (bijvoorbeeld in de jeugdzorg) horen hier niet bij. Die worden verwerkt in de reguliere begroting of eenmalig gedekt uit de algemene reserve.

Voor de omvang van dit werkbudget vinden wij € 15 miljoen een passend uitgangspunt.

West – Inkomsten en uitgaven in balans
Deze richting gaat over een sluitende begroting. Wij willen dat de structurele uitgaven worden betaald met structurele inkomsten. We vinden het belangrijk dat inwoners zich zo min mogelijk zorgen hoeven te maken over hun maandelijkse lasten. We zetten daarom in op een zorgvuldig en verantwoord financieel beleid. Betaalbaarheid staat hierbij centraal. We streven ernaar de lasten zo laag en beheerst mogelijk te houden. Wij maken hiervoor de volgende keuzes:

Belangrijkste speerpunten 2026-2030

- we voegen extra geld van het Rijk toe aan het begrotingsresultaat;
- we kiezen voor een evenwichtig en voorspelbaar tarievenbeleid;
- we laten de lokale belastingen stijgen met een vast percentage van 2,5 %;
- we handhaven de hondenbelasting, maar kiezen voortaan voor één vast bedrag per hond;
- we verhogen de parkeerbelasting en toeristen-/forensenbelasting met een hoger percentage dan 2,5 % in lijn met regionale ontwikkelingen;
- we kiezen voor een 100% kostendekkendheid voor de riool- en afvalstoffenheffing.

Oost – Algemene reserve en weerstandsvermogen
Deze richting gaat over de financiële robuustheid van onze gemeente. De algemene reserve is nodig om risico's en tegenvallers op te vangen. Wij zetten in op het versterken en op peil houden van deze reserve, met als doel een solide weerstandsvermogen. Om dit te realiseren voegen wij een deel van de dividenden van de Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij N.V. (ZEH) toe aan de algemene reserve. Dit helpt om financieel sterk te blijven, ook in de toekomst.

Wij hanteren als uitgangspunt dat de ondergrens van de algemene reserve minimaal 15% van het begrotingstotaal bedraagt. Dit waarborgt voldoende financiële ruimte en flexibiliteit.

Daarnaast maken wij indien nodig gebruik van de surplusregeling. Dit doen wij in afstemming met onze toezichthouder. Deze regeling maakt het mogelijk om onder voorwaarden tijdelijke tekorten te dekken vanuit de algemene reserve. Wij passen deze regeling terughoudend en zorgvuldig toe. De surplusregeling functioneert als een 'revolving fund': onttrekkingen zijn tijdelijk en vullen we in latere jaren weer aan. Dit vraagt om discipline, terughoudendheid en een zorgvuldige afweging bij nieuwe initiatieven. Hierdoor verschuift onze focus van het benutten van budgetten naar het borgen van duurzame financiële houdbaarheid. Wij vinden dat deze werkwijze bijdraagt aan het behoud van een solide en toekomstbestendige financiële positie.

Zuid – Koers uitzetten
Deze richting gaat over vooruitkijken en bijsturen. Wij spelen aankomende bestuursperiode tijdig in op veranderingen en passen waar nodig het beleid aan. Dit betekent dat we strategische keuzes maken, ontwikkelingen signaleren en waar nodig bijsturen. Door bewust te anticiperen op toekomstige maat-

schappelijke en financiële uitdagingen, zorgen we ervoor dat de gemeente Terneuzen gericht kan blijven investeren in de opgaven die voor ons liggen. Dit financieel kompas helpt ons om duurzaam te werken aan een sterke, leefbare en toekomstbestendige gemeente.

Bijlage toelichting Rijksenergieprojecten

Nationale opgaven
De gemeente Terneuzen is nadrukkelijk in beeld als mogelijke locatie voor opgaven van nationaal belang, waaronder kernenergie, de uitbreiding van het 380 kV-net en programma VAWOZ. Wij onderkennen het belang van deze ontwikkelingen voor de leveringszekerheid, de verduurzaming van het energiesysteem en de economische positie van Nederland.

De inpassing en realisatie van deze opgaven hebben echter ingrijpende ruimtelijke, economische en maatschappelijke gevolgen voor onze gemeente en haar leefomgeving. Wij lopen als lokale overheid niet weg voor onze verantwoordelijkheid bij deze ontwikkelingen en stellen daarbij als uitdrukkelijke voorwaarde dat hierover met het Rijk meerjarige en bindende bestuursafspraken worden gemaakt.

Het accommoderen van nationale energie- en infrastructuuropgaven vraagt naar ons oordeel om meer dan alleen projectrealisatie. Het vraagt om een structureel partnerschap tussen Rijk, regio, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen, waarbij investeringen in bereikbaarheid, wonen, leefbaarheid, onderwijs en economische structuurontwikkeling in samenhang worden georganiseerd.

Ruimtelijke en economische ontwikkeling
Bij de ruimtelijke uitwerking constateren wij dat benutting van bestaande industrie- en haventerreinen op meer maatschappelijk draagvlak kan rekenen dan het inzetten van landbouwgronden. In lijn met de motie-Flach zien wij inzet van industrieterreinen voor de Rijksenergieprojecten daarom primair als de vestigingslocatie voor een kerncentrale en de 380 kV-infrastructuur. Concreet kijken we hiervoor naar de Mosselbanken.

Tegelijkertijd erkennen wij dat inzet van deze locatie gevolgen heeft voor de beschikbaarheid van haven- en industriegrond en het ecosysteem van Dow Chemical. Daarom achten wij het noodzakelijk om gezamenlijk met het Rijk en andere partners andere terreinen versneld tot (her)ontwikkeling te brengen. Concreet noemen we hier de ontwikkeling van de Westelijke Kanaaloever, de Koegorspolder en Axelse Vlakte III. Wij zien dat er schaarste ontstaat aan ruimte en belangen gaan botsen. We zoeken hierin naar balans tussen de lusten en de lasten. Indien de beschikbare ruimte op de Mosselbanken ontoereikend blijkt, is voorstelbaar dat ook de Paulinapolder geheel of gedeeltelijk in beeld komt voor (tijdelijke) functies gedurende de bouwfase, zoals logistieke en bouwondersteunende voorzieningen. Na afronding van de bouw kan dit gebied mede worden benut als landschappelijke en functionele buffer richting Biervliet, met als doel hinder tijdens en na de realisatie zoveel mogelijk te beperken.

Wonen en leefomgeving
Voordat onomkeerbare ruimtelijke keuzes worden gemaakt, is voor de regio een integraal ruimtelijk masterplan nodig. In dat masterplan moeten de bereikbaarheid van de terreinen, de bouwterreinen, logistiek, kabels en leidingen, groenblauwe structuren, werk- en woonlocaties, landschappelijke overgangszones en het gebruik na de bouwfase in samenhang worden uitgewerkt. Ook lokale randvoorwaarden ten aanzien van onder meer landschappelijke inpassing, natuur, water, bovengrondse verbindingen en andere omgevingsaspecten dienen daarin bestuurlijk te worden geborgd.

Wij zien dit masterplan als de opmaat naar een langjarig integraal gebiedsprogramma, gericht op structurele (sociaal-)economische ontwikkeling en de daarbij behorende investeringen in onder meer woningbouw en voorzieningen. Goede huisvesting is immers een essentiële voorwaarde om werknemers en nieuwe inwoners duurzaam aan de regio te binden. Evenals het kunnen bieden van volwaardige zorg, goed onderwijs en een veilige leefomgeving.

Daarom willen wij inzetten op versnelling van de woningbouw voor verschillende doelgroepen, met bijzondere aandacht voor gezinnen en voor de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Dit vraagt zowel om herstructurering van bestaande wijken als om nieuwe gebiedsontwikkelingen. Concreet noemen we hier Noorderdokken in Terneuzen en Noordpolder in Axel. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheden voor compoundontwikkeling (bijvoorbeeld op Marina Beach) ten behoeve van tijdelijke huisvesting tijdens de bouwfase, met perspectief op structureel gebruik op langere termijn.

Economisch ecosysteem
Deze ontwikkelingen bieden bovendien kansen om het industriële ecosysteem in het kanaalgebied te versterken, te verduurzamen, te moderniseren en toekomstbestendig te maken. Daarbij denken wij onder meer aan een toekomstgerichte herinrichting van delen van het Dow-terrein, versterking van de Braakmanhaven en ruimte voor complementaire, innovatieve economische functies in de Kanaalzone voor het bestaande industriële complex, maar ook voor de nieuwe nucleaire functie. Voor de ontwikkeling van grootschalige datacentra willen wij geen ruimte bieden.

Onderdeel van de benodigde gebiedsinvesteringen is ook verbetering van de infrastructuur, waaronder goederenspoor en reizigersvervoer op het traject Terneuzen-Gent langs de oostzijde van het kanaal. Een goede verbinding tussen de binnenstad van Terneuzen en Gent kan zowel Noorderdokken als een toekomstige campusontwikkeling een belangrijke impuls geven.

Daarnaast achten wij een kennis-, onderwijs- en toeleveringsagenda noodzakelijk, inclusief de ontwikkeling van een onderwijscampus gericht op nucleaire energie, chemie en techniek. Daarmee sluiten wij aan op de huidige onderwijscampusontwikkeling en op toekomstige arbeidsmarktvraag en versterken wij de economische en innovatieve positie van de regio, in samenwerking met onderwijsinstellingen en kennisclusters in Zeeland en Gent, en met het bedrijfsleven. Als een van de eerste stappen in de samenwerking zien wij de vestiging van NEO.nl en/of andere Rijks- en uitvoeringsorganisaties in Terneuzen en opstart van onderwijsvoorzieningen ten behoeve van de opgaven.

Balans, draagvlak en regionale samenwerking
De opgaven op het gebied van energie en industrie maken deel uit van een nationale opgave. Juist daarom is het van belang dat deze ontwikkelingen in balans zijn met de leefbaarheid en de kwaliteit van de leefomgeving in onze gemeente. Grootschalige projecten kunnen alleen op een verantwoorde wijze plaatsvinden als zij gepaard gaan met investeringen in sociaaleconomische opgaven, zoals wonen, voorzieningen, bereikbaarheid, omgevingskwaliteit, natuurontwikkeling en versterking van de economische structuur.

Bij de besluitvorming over voorkeurslocaties willen wij daarom met het Rijk en andere partners duidelijke bestuursafspraken maken over zowel de randvoorwaarden als de opbrengsten van deze ontwikkelingen voor gemeente, inwoners en regio. Ontwikkeling en draagvlak zijn voor ons onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Het in februari 2026 door de Adviesgroep opgestelde voorwaardenpakket vormt daarbij een belangrijke basis voor het gesprek met het Rijk en andere betrokken partijen. De daarin benoemde mitigerende maatregelen, sociaaleconomische opgaven en investeringen

beschouwen wij als essentieel onderdeel van een integrale gebiedsontwikkeling en daarmee als wezenlijk onderdeel van nieuwe bestuursafspraken.

Voor ons als eventuele grondgebied gemeente waar deze ontwikkelingen daadwerkelijk landen, zien wij een bijzondere verantwoordelijkheid én een bijzondere positie in zowel het besluitvormingsproces als de gebiedsontwikkeling. Tegelijkertijd erkennen wij dat de effecten van deze opgaven de regio als geheel raken. Daarom hechten wij groot belang aan samenwerking met regiogemeenten, de provincie, onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en andere partners.

Daarbij zien wij in ieder geval duidelijke samenhang met regionale opgaven op het gebied van wonen, verduurzaming van het industrieel complex, infrastructuur, bereikbaarheid, arbeidsmarkt en onderwijs. Zoals in relatie tot het industriële complex met de energie infrastructuur in Borsele en het onderwijs- en kennisnetwerk in Vlissingen/Middelburg en stad Gent.

Tot slot geldt voor ons dat investeringen die voortvloeien uit deze nationale opgaven aanvullend moeten zijn op bestaande en toekomstige regionale afspraken en programma's, zoals Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) en Zeeland 2050. Van uitruil tussen deze trajecten kan geen sprake zijn. Waar ontwikkelingen elkaar versterken, willen wij gezamenlijk optrekken in de verdere versterking van de regio als geheel.

De gemeenteraad van Terneuzen,

burgemeester,

F. Weerwind

Griffier,

N. Jansen-Geerinckx